

EUROFONDY

Maximum pre malé a stredné podniky

Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (OP KaHR) bol pripravovaný v čase, keď Slovensko očakávalo stály rast nad priemerom EÚ. Preto bolo možné predpokladať, že ekonomika bude vytvárať sama dostatočné množstvo zdrojov pre svoj rozvoj.

Rovnako aj pri vyhlásení prvých výziev OP KaHR ešte stále prevládali pozitívne ekonomické očakávania, no Ministerstvo hospodárstva SR (MH SR) sa už pripravovalo na čo najrýchlejší prísun zdrojov pre podnikateľov a podporu zamestnanosti. Iniciatívy EÚ na podporu zamestnanosti a produktívneho sektora z konca roka 2008 nás nielenže nezaskočili, ale priam potvrdili to, čo presadzujeme dlhodobo - produktívne pracovné miesta vznikajú v podnikateľskom sektore, a najrýchlejšie a najefektívnejšie to je práve v segmente malých a stredných podnikov.

Preto bolo na 20 doteraz vyhlásených výziev, ktoré boli určené predovšetkým pre malé a stredné podniky, alokovaných vyše 80 % zdrojov, ktoré má Ministerstvo hospodárstva na operačný program k dispozícii. Kumuláciou zdrojov v rámci OP KaHR sme tak poskytli slovenským podnikom značné prostriedky na riešenie dopadov krízy. Veríme, že účinnou pomocou budú aj opatrenia na ulahčenie prístupu malých stredných podnikov k finančným zdrojom, ktoré MH SR navrhlo v rámci Koncepcie obnovy hospodárskeho rastu SR.

Lubomír Jahnátek
minister hospodárstva SR

OPERAČNÝ PROGRAM
KONKURENCIESCHOPNOSŤ
A HOSPODÁRSKY RAST

TENTO PROJEKT JE
SPOLUFINANCOVANÝ
Z PROSTRIEDKOV
EURÓPSKEHO FONDU
REGIONÁLNEHO ROZVOJA.

Záujem dvojnásobne vyšší ako zdroje

Podiel zazmluvnených prostriedkov z Operačného programu

Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (OP KaHR) pre obdobie 2007 – 2013 už dosiahol 33 %. Do konca roka by to malo byť 40 % a ku koncu budúceho roka až 90 % vyčlenených prostriedkov na tento operačný program.

V rámci OP KaHR bolo vyhlásených 20 výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP) v celkovom objeme 763 mil. eur. Okrem toho boli vyhlásené aj dve výzvy na národné projekty v rámci prioritnej osi Energetika a Cestovný ruch a 2 výzvy pre implementáciu Iniciatívy JEREMIE.

Podnikatelia a samosprávy podali v rámci tohto operačného programu takmer 2 200 žiadostí v objeme 1,5 mld. eur, čo je takmer dvakrát viac prostriedkov ako má program k dispozícii. „Znamená to, že za jeden a pol roka sme vyhlásili viac výziev a prijali viac projektov ako v rámci ukončeného Sektorového programu Priemysel a služby za celých päť rokov,“ konštatoval minister hospodárstva Lubomír Jahnátek na Výročnej konferencii k prezentácii výsledkov OP KaHR.

Podpora inovácií

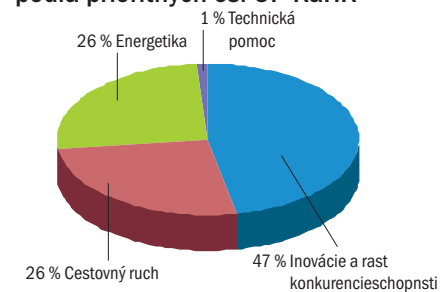
Slovensko v spolupráci s Európskym investičným fondom úspešne odštartovalo aj Iniciatívu JEREMIE (Spoločné európske prostriedky pre malé až stredné podniky), ktorá môže výrazne podporiť dlhodobu poddimenzovanú oblasť inovácií a výskumu. Celková alokácia iniciatívy v sume 29 mil. eur bola totiž sústredená do Opatrenia 1.3 OP KaHR Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

JEREMIE je nová perspektívna forma financovania na báze revolvingového fondu využívajúca nástroje finančného inžinierstva ako napríklad fondy rizikového kapitálu, záručné fondy pre malé a stredné podniky či požičkové fondy.

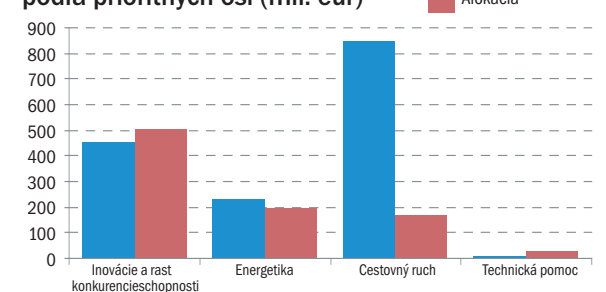
OP KaHR v číslach

- Vyhlásených bolo 20 výziev v o NFP, 2 výzvy na predloženie národných projektov a 2 výzvy pre implementáciu iniciatívy JEREMIE
- Predložených bolo 2 225 žiadostí o NFP v sume 1,55 mld. eur, čo predstavuje 172,08 % celkovej alokácie na OP KaHR na celé programové obdobie 2007 – 2013
- Schválených bolo 391 žiadostí o NFP v sume 357,06 mil. eur
- Uzatvorených bolo 347 zmlúv o NFP v sume 294,29 mil. eur
- Čerpanie finančných prostriedkov na základe uzatvorených zmlúv o NFP bolo v sume 8,6 mil. eur

Podiel počtu predložených projektov podľa prioritných osí OP KaHR

Žiadaný NFP v pomere k alokácii podľa prioritných osí (mil. eur)

Výročnú konferenciu k prezentácii výsledkov OP KaHR sledovalo takmer 150 účastníkov. Svojimi vystúpeniami ju otvorili minister hospodárstva SR Lubomír Jahnátek a predstaviteľ Európskej komisie Sean McGrade. Snímka: archív MH SR

Iniciatíva je odrazom zmeny filozofie Európskej komisie, ktorá pod vplyvom globálnej krízy hľadala efektívne spôsoby na urýchlenie prísunu prostriedkov do ekonomiky, najmä pre malé a stredné podniky. Preto sa časť štrukturálnych fondov vyčlenila práve v prospech nástrojov finančného inžinierstva.

Ako vysvetlil riaditeľ odboru medzinárodných vzťahov MF SR Mário Virčík, výhodou iniciatívy JEREMIE je, že podporení môžu byť aj podnikatelia, ktorí nemajú žiadne vlastné zdroje. Prostriedky sú im ihneď k dispozícii a to formou úveru alebo equity. To je aj hlavný rozdiel oproti tradičnému financovaniu prostredníctvom grantov. Fakt, že prostriedky sú návratné, vytvára tlak na efektívnosť a finančnú disciplínu úspešných žiadateľov a keďže ide o revolvingový fond, prostriedky alokované z OP KaHR sa zhodnocujú a budú preto k dispozícii aj po ukončení programového obdobia.

„Som rád, že sa nám po dohode s Európskym investičným fondom podarili

sústrediť finančné prostriedky na Podporu inovačných aktivít v podnikoch. Verím, že aj vďaka ambicióznemu investičnému strategii EIF sa podarí oživiť túto sféru podnikateľskej činnosti, ktorá je na Slovensku dlhodobo podhodnotená a podkapitalizovaná,“ uviedol L. Jahnátek.

Vplyv krízy

Minister však otvorene hovorí aj o problémoch v prístupe podnikateľov k európskym prostriedkom. Iniciatíva na podporu malých a stredných podnikov je podľa neho príliš rozdrobená, skladá sa z množstva operačných programov, čo komplikuje jej realizáciu. Do posudzovania a hodnotenia jednotlivých projektov pritom vstupujú aj banky. Rezort im to umožnil, v záujme vyššej transparentnosti, aby si mohli lepšie overiť záujemcov o podporu. Súvisí to predovšetkým s pokračovaním hospodárskej krízy.

České skúsenosti

Podobné komplikácie pociťujú aj v Českej

republike. Ako uviedol riaditeľ odboru koordinácie štrukturálnych fondov Ministerstva priemyslu a obchodu ČR Břetislav Grégr, zdržanlivosť bánk vedie k nedostatku prostriedkov na prefinancovanie schválených projektov. Svoje preferencie však menia aj samotné podniky, ktoré obmedzujú investičné výdavky a sústreďujú sa na zabezpečenie bežnej prevádzky. Vo väčšej miere ako v minulom období dochádza k neplneniu podmienok rozbehnutých projektov. Výsledkom tejto situácie je podľa Grégra odstúpenie 101 projektov po už priznaných dotáciách v sume 612 mil. Kč.

Pohľad dopredu

V roku 2010 plánuje rezort hospodárstva vyhlásiť ešte 6 výziev, ktorými sa prostriedky OP KaHR prakticky vyčerpajú. Celkovo bolo na OP KaHR vyčlenených zo zdrojov EÚ 772 mil. eur a zo štátneho rozpočtu SR 127 mil. eur, čo predstavuje spolu takmer 900 mil. EUR.

Aj napriek kríze výrazny pokrok

Na naše otázky odpovedal zástupca Európskej komisie Sean McGrade

Ako hodnotíte aktivity Slovenska v rámci Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast?

– Zapôsobil na nás výška pridelených prostriedkov. Páči sa nám vysoký počet uchádzačov, ktorí majú záujem o väčšinu vypísaných projektov. Máme určité obavy, že dobrí žiadatelia nemusia poslať dobrú žiadosť, myslím tým, že kvalitný projekt nemusel byť podporený kvalitnou žiadosťou a je tu možnosť, že niektoré veľmi dobré projekty nebudú financované. Ale to je jednoducho niečo, čo si myslíme, že sa mohlo stať. Zapôsobil na nás doterajšie množstvo úspechov, a prejavovaný záujem, a to najmä v kontexte hospodárskej krízy.

Slovensko začína s iniciatívou JEREMIE.

Áké sú jej hlavné výhody pre stredné a malé podniky?

– Skutočnosť, že fond JEREMIE je revolvingový fond, je sama o sebe veľmi pozitívna. Peniaze budú požičované podnikom a tie ich budú musieť splatiť, aby mohli byť požičované ďalším podnikom. Takto všetky peniaze ostávajú na Slovensku a otáčajú sa vo fonde tak, aby z nich mohli profitovať aj druhí. Samozrejme, väčšina podnikov dáva prednosť priamym dotáciám, ktoré by nebolo potrebné vracať, pochopiteľne - každý by takejto možnosti dal prednosť. Ale tieto peniaze sa raz minú. Iniciatíva JEREMIE je dobre zavedená s kapitálom pre budúcnosť. Akonáhle podniky, ktoré úspešne implementujú svoje projekty a splatia peniaze späť, bude viac peňazí na požičovanie ďalším.

Ako môžu Eurofondy pomáhať pri prekonávaní dopadov hospodárskej krízy?

– Európska komisia prijala niekoľko opatrení, aby urýchlila transfer prostriedkov na Slovensko. Preto dúfam, že slovenské orgány budú môcť takisto urýchliť tok týchto prostriedkov od riadiacich orgánov smerom k príjemcom. V súvislosti s hospodárskym rozvojom a konkurencieschopnosťou hospodárskeho rastu čo sa týka operačného programu, môžeme vidieť už značný pokrok nielen v oblasti zaslaných žiadostí ale aj v ďalších oblastiach, napríklad čo sa týka veľkých projektov pre životné prostredie alebo dopravu. Veríme, že ďalšie prostriedky a zrýchlenie ich implementácie podporí zamestnanosť a ekonomiku, a tým aj tok európskych a národných zdrojov do ekonomiky.

Predstavujeme Informačné centrá prvého kontaktu (ICPK)

Žilinský samosprávny kraj

Pri realizácii informačných aktivít v súvislosti s implementáciou OP KaHR v jednotlivých krajoch zohrávajú kľúčovú úlohu Informačné centrá prvého kontaktu (ICPK). Dnes bližšie predstavujeme ICPK v Žilinskom samosprávnom kraji (ŽSK).

Pred dvoma dňami uplynul presne rok od uzatvorenia Rámcovej dohody o vzájomnej spolupráci medzi MH SR a ŽSK. Za najväčší úspech v tomto období považuje špecialistka - programová implementačná manažérka žilinského ICPK Silvia Habovštiaková nárast počtu žiadateľov v rámci vyhlásených výziev OP KaHR. V štruktúre prijatých projektov podľa miesta realizácie a projektov v realizácii sa ŽSK zaraďuje na 2. miesto spomedzi

všetkých krajov hneď v dvoch prioritách – v prioritě 3. Cestovný ruch a v prioritě 2 Energetika. Najväčší záujem žiadateľov v tomto kraji bol o podporu podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu a o podporu pri zavádzaní inovácií a technologických transferov. Častým problémom záujemcov o NFP je podľa Habovštiakovej zabezpečenie finančných prostriedkov potrebných na spolufinancovanie projektov čo predstavuje celospoločenský problém.

Kontakt:
Žilinský samosprávny kraj
ICPK:
Ing. Silvia Habovštiaková,
email:
Silvia.Habovstiakova@zask.sk
Tel.: 041/ 5032 307